

Επάνω, αμφορείς τύπου Μπρίντιζι, μέρος του φορτίου του σκάφους, οι οποίοι συνεισφέρουν στη χρονολόγησή του στα ύστερα χρόνια της Ελληνιστικής εποχής. Αριστερά, λίθινη λεκάνη, νιπτήρας συγκεκριμένα, που ανελκύστηκε από το ναυάγιο. Κάτω, ο αρχαιολόγος-δύτης εξετάζει τα ξύλινα λείψανα του αρχαίου σκαριού, τα οποία διατηρήθηκαν λόγω του αμμώδους βυθού.

Κατάφορτο από αμφορείς και αγγεία φαγητού και ποτού, καθώς και λίθινα και μπρούντζινα αντικείμενα- όπως τα μικρά τμήματα από χάλκινα αγάλματα φυσικού μεγέθους, αλλά και τα πόδια ανακλίντρου- είναι το αρχαίο ναυάγιο της νήσου Στύρας στον Νότιο Ευβοϊκό που ερευνήθηκε για πρώτη φορά τον περασμένο Ιούνιο και Ιούλιο. Είναι τέτοια η ποικιλία και η ποιότητα του φορτίου του μάλιστα που κάνει τους αρχαιολόγους να μιλούν για ένα εμπορικό πλοίο που μετέφερε είδη πολυτελείας προς πώληση σε εκλεπτυσμένους αγοραστές. Ειδικά η παρουσία των χάλκινων αντικειμένων υποδηλώνει την πιθανότητα να μεταφέρονταν στο πλοίο γλυπτά σε ακέραιη ή έστω αποσπασματική κατάσταση.

Δεύτερο σημαντικό στοιχείο αποτελεί η διάσωση μέσα στην άμμο, όπου βρέθηκε μισοβυθισμένο το πλοίο, ορισμένων τμημάτων από το ξύλινο σκαρί του (συγκεκριμένα από τους νομείς και το πέτσωμα), πράγμα σπάνιο, αφού ως γνωστόν αυτή η ύλη δεν διατηρείται στο νερό. Και όλα αυτά μόλις στην προκαταρκτική αρχαιολογική έρευνα, καθώς θα ακολουθήσουν και άλλες.

Από τα τέλη του 2ου ή τις αρχές του 1ου αιώνα π.Χ. χρονολογείται το ναυάγιο, το οποίο βρίσκεται σε βάθος 40-45 μέτρων και είχε εντοπιστεί το 2007 έπειτα από υπόδειξη των δυτών Θ. Στάμου, Ι. Μπάκλη και Μ.Γολιπούρ. Από την έρευνα, η οποία διενεργείται από την

Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εναλίων Αρχαιολογικών Ερευνών, προέκυψαν επίσης μια λίθινη λεκάνη (νιπτήρας), μπρούντζινα και σιδερένια καρφιά, τμήματα της εξάρτυσης του πλοίου, αλλά και κομμάτια από κεραμίδια, τα οποία κατά πάσα πιθανότητα προέρχονται από τη στεγασμένη υπερκατασκευή της πρύμνης.

Εκτός της ανέλκυσης των ευρημάτων πάντως ολοκληρώθηκε και η αποτύπωση όσων βρίσκονται επιφανειακά με χρήση φωτογραμμετρικής μεθόδου, ενώ εκπονήθηκαν φωτομωσαϊκά υψηλής ευκρίνειας. Τέλος, διενεργήθηκαν δύο ανασκαφικές τομές στη βαθιά και στη ρηχή ζώνη του ναυαγίου προκειμένου να γίνει κατανοητή η διαστρωμάτωση των ευρημάτων και των ιζηματογενών αποθέσεων.

Τη διεύθυνση της έρευνας είχε ο καταδυόμενος αρχαιολόγος της Εφορείας κ. Γ. Κουτσουφλάκης, με αναπληρωτές τους Χρ. Παπαδοπούλου και Η.Σπονδύλη, ενώ συμμετείχαν συνολικά 36 καταδυόμενοι ερευνητές διαφόρων ειδικοτήτων. Ως σκάφος υποστήριξης χρησιμοποιήθηκε το εξειδικευμένο καταδυτικό «Άγιος Γεώργιος», μήκους 20 μέτρων, από την Κρήτη. Η έρευνα προβλέπεται να συνεχιστεί το 2011. Ανασύρθηκαν σχεδόν άθικτα.

Η ανάπτυξη μικροοργανισμών, όπως ένα σκουλήκι που ονομάζεται ναυτική τερηδόνα (teredo navalis), η αυξημένη ποσότητα άλατος στο θαλασσινό νερό, ακόμη και το μικρό βάθος ναυαγίου του πλοίου, αλλά και η αυξημένη θερμοκρασία είναι οι κυριότεροι παράγοντες φθοράς ενός ξύλινου σκάφους. Παρ' όλα αυτά έχουν εντοπιστεί αρχαία ναυάγια στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας με διατηρημένο το ξύλινο σκαρί:

- Το πλοίο της Κυρήνειας του 4ου αιώνα π.Χ. που είχε βυθιστεί στο κυπριακό λιμάνι σε βάθος 30 μέτρων σε αμμώδη και ελώδη βυθό. Εντοπίστηκε το 1967 και διατηρεί το 75% του σκελετού του.

- Το πλοίο της Σινώπης (410 και 520 μ.Χ.) που εντοπίστηκε σε βάθος 100 μέτρων στα ανοξικά νερά της Μαύρης Θάλασσας από τον διάσημο ωκεανογράφο Ρόμπερτ Μπάλαρντ. Το κύτος και το φορτίο του σκάφους είναι άθικτα, θαμμένα σε ιζήματα. Οι κατασκευές του καταστρώματος είναι επίσης άθικτες, συμπεριλαμβανομένου ενός καταρτιού που υψώνεται 11 μέτρα μέσα στο νερό.

- Το φοινικικό πλοίο του 14ου αιώνα π.Χ., που φυλάσσεται στο Ναυτικό Μουσείο του Μπόντρουμ (Αλικαρνασσός) και ήταν κατασκευασμένο από φλούδα κέδρου.

Πηγή: Το Βήμα